Minister
Finansów i Gospodarki

Warszawa, 3 listopada 2026 roku

Sprawa: Interpelacja poselska nr 20283
Znak sprawy: DZP1.K43.73.2026
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

**Włodzimierz Czarzasty**
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 20283 z 14 października 2026 r. Posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Pana Tadeusza Woźniaka w sprawie nasilających się działań kontrolnych Krajowej Administracji Skarbowej (KAS) wobec mikro, małych i średnich przedsiębiorców, stosowania tzw. nabyć sprawdzających oraz zarzutów o presję na nakładanie mandatów karnych – wyjaśniam, co następuje.

Ad 1.

Odnosząc się do pytania dotyczącego liczby kontroli podatkowych, kontroli celno-skarbowych, czynności sprawdzających oraz nabyć sprawdzających przeprowadzonych przez KAS od 1 stycznia 2025 r. z podziałem na województwa, branże oraz wielkość kontrolowanych podmiotów, tj. mikro, małe, średnie i duże przedsiębiorstwa, przedstawiam tabele z danymi dotyczącymi:

- nabyć sprawdzających od 1 stycznia 2025 r. do 30 września 2026 r.,
- kontroli podatkowych i kontroli celno-skarbowych od 1 stycznia 2025 r. do 30 września 2026 r.,
- czynności sprawdzających od 1 stycznia 2025 r. do 16 października 2026 r. (załącznik do pisma).

Jednocześnie uprzejmie informuję, że w ramach systemów informatycznych nie jest możliwe wyodrębnienie nabyć sprawdzających oraz czynności sprawdzających w układzie wnioskowanym w przedmiotowej interpelacji, tj. w podziale na wielkość kontrolowanych podmiotów: mikro, małe, średnie lub duże przedsiębiorstwa.

**Tabela 1. Zrealizowane nabycia sprawdzające w 2025 r.**

tel.: +48 22 694 55 55
fax: +48 22 694 36 84
gov.pl/finanse
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

| Województwo | Liczba nabyć sprawdzających | Liczba mandatów | Kwota mandatów w zł | Liczba skutecznych nabyć - stwierdzono nieprawidłowości |
|---|---|---|---|---|
| podlaskie | 1457 | 479 | 510 250,00 | 487 |
| kujawsko-pomorskie | 4260 | 1112 | 1 726 586,60 | 1017 |
| pomorskie | 3935 | 1256 | 1 828 860,00 | 1162 |
| śląskie | 5473 | 1940 | 2 857 249,60 | 1798 |
| świętokrzyskie | 2162 | 699 | 863 110,00 | 688 |
| małopolskie | 6670 | 2747 | 3 019 317,00 | 2484 |
| lubelskie | 2433 | 947 | 1 192 610,00 | 902 |
| łódzkie | 4203 | 1306 | 1 431 316,60 | 1288 |
| warmińsko-mazurskie | 2565 | 828 | 794 160,00 | 817 |
| opolskie | 1280 | 392 | 405 656,60 | 348 |
| wielkopolskie | 5656 | 1884 | 2 668 210,00 | 1752 |
| podkarpackie | 2547 | 1102 | 1 237 510,00 | 1111 |
| zachodniopomorskie | 1780 | 861 | 906 811,32 | 810 |
| mazowieckie | 6348 | 2265 | 5 828 462,00 | 2273 |
| dolnośląskie | 5079 | 1706 | 1 925 869,80 | 1679 |
| lubuskie | 2020 | 686 | 636 495,00 | 680 |
| RAZEM | **57 868** | **20 210** | **27 832 474,52** | **19 296** |

**Tabela 2. Zrealizowane nabycia sprawdzające - dane za I-III kw. 2026 r.**

| Województwo | Liczba nabyć sprawdzających | Liczba mandatów | Kwota mandatów w zł | Liczba skutecznych nabyć - stwierdzono nieprawidłowości |
|---|---|---|---|---|
| podlaskie | 1572 | 483 | 478 690,00 | 511 |
| kujawsko-pomorskie | 3995 | 846 | 1 260 802,20 | 914 |
| pomorskie | 3324 | 1252 | 1 849 750,00 | 1109 |
| śląskie | 5220 | 1894 | 2 547 566,00 | 1953 |
| świętokrzyskie | 1641 | 578 | 685 050,60 | 608 |
| małopolskie | 5128 | 2203 | 2 325 817,20 | 2194 |
| lubelskie | 2450 | 873 | 861 821,00 | 910 |
| łódzkie | 3317 | 991 | 1 054 790,60 | 986 |
| warmińsko-mazurskie | 2206 | 598 | 490 867,00 | 651 |
| opolskie | 1119 | 396 | 411 370,00 | 394 |
| wielkopolskie | 5164 | 1543 | 2 190 033,00 | 1585 |
| podkarpackie | 2450 | 1034 | 1 128 400,00 | 1085 |
| zachodniopomorskie | 1653 | 994 | 991 412,80 | 989 |
| mazowieckie | 5356 | 2123 | 4 146 578,00 | 2166 |
| dolnośląskie | 4554 | 1360 | 1 472 591,00 | 1470 |
| lubuskie | 1415 | 495 | 449 570,00 | 505 |
| RAZEM | **50 564** | **17 663** | **22 345 109,40** | **18 030** |

**Tabela 3. Liczba kontroli celno-skarbowych - dane za 2025 r.**

| Urząd celno-skarbowy | KLASYFIKACJA PODMIOTU | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | duży | inny | mały | mikro | średni | RAZEM |
| Dolnośląski Urząd Celno-Skarbowy we Wrocławiu | 27 | 52 | 93 | 238 | 39 | **449** |
| Kujawsko-Pomorski Urząd Celno-Skarbowy w Toruniu | 20 | 12 | 67 | 295 | 26 | **420** |
| Lubelski Urząd Celno-Skarbowy w Białej Podlaskiej | 15 | 1 | 56 | 234 | 8 | **314** |
| Lubuski Urząd Celno-Skarbowy w Gorzowie Wielkopolskim | 2 | 15 | 31 | 74 | 7 | **129** |
| Łódzki Urząd Celno-Skarbowy w Łodzi | 21 | 31 | 70 | 327 | 15 | **464** |
| Małopolski Urząd Celno-Skarbowy w Krakowie | 23 | 52 | 139 | 214 | 25 | **453** |
| Mazowiecki Urząd Celno-Skarbowy w Warszawie | 46 | 43 | 89 | 466 | 67 | **711** |
| Opolski Urząd Celno-Skarbowy w Opolu | 20 | 5 | 47 | 46 | 25 | **143** |
| Podkarpacki Urząd Celno-Skarbowy w Przemyślu | 18 | 6 | 93 | 141 | 44 | **302** |
| Podlaski Urząd Celno-Skarbowy w Białymstoku | 3 | 23 | 20 | 154 | 16 | **216** |
| Pomorski Urząd Celno-Skarbowy w Gdyni | 6 | 30 | 39 | 139 | 12 | **226** |
| Śląski Urząd Celno-Skarbowy w Katowicach | 17 | 2 | 80 | 355 | 16 | **470** |
| Świętokrzyski Urząd Celno-Skarbowy w Kielcach | 8 | 8 | 30 | 39 | 32 | **117** |
| Warmińsko-Mazurski Urząd Celno-Skarbowy w Olsztynie | 8 | 5 | 7 | 93 | 4 | **117** |
| Wielkopolski Urząd Celno-Skarbowy w Poznaniu | 38 | 40 | 59 | 142 | 16 | **295** |
| Zachodniopomorski Urząd Celno-Skarbowy w Szczecinie | 17 | 12 | 88 | 138 | 32 | **287** |
| RAZEM | 289 | 337 | 1 008 | 3 095 | 384 | **5 113** |

**Tabela 4. Liczba kontroli celno-skarbowych - dane za okres za I-III kw. 2026 r.**

| Urząd celno-skarbowy | KLASYFIKACJA PODMIOTU | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | duży | inny | mały | mikro | średni | RAZEM |
| Dolnośląski Urząd Celno-Skarbowy we Wrocławiu | 15 | 26 | 48 | 170 | 38 | **297** |
| Kujawsko-Pomorski Urząd Celno-Skarbowy w Toruniu | 11 | 6 | 33 | 154 | 11 | **215** |
| Lubelski Urząd Celno-Skarbowy w Białej Podlaskiej | 15 | 1 | 25 | 141 | 6 | **188** |
| Lubuski Urząd Celno-Skarbowy w Gorzowie Wielkopolskim | 5 | 8 | 13 | 39 | 4 | **69** |
| Łódzki Urząd Celno-Skarbowy w Łodzi | 11 | 24 | 41 | 254 | 13 | **343** |
| Małopolski Urząd Celno-Skarbowy w Krakowie | 37 | 41 | 59 | 156 | 29 | **322** |
| Mazowiecki Urząd Celno-Skarbowy w Warszawie | 35 | 47 | 63 | 363 | 30 | **538** |
| Opolski Urząd Celno-Skarbowy w Opolu | 12 | 3 | 15 | 24 | 12 | **66** |
| Podkarpacki Urząd Celno-Skarbowy w Przemyślu | 17 | 11 | 83 | 108 | 30 | **249** |
| Podlaski Urząd Celno-Skarbowy w Białymstoku | 4 | 18 | 27 | 107 | 14 | **170** |
| Pomorski Urząd Celno-Skarbowy w Gdyni | 3 | 21 | 17 | 114 | 12 | **167** |
| Śląski Urząd Celno-Skarbowy w Katowicach | 19 | 7 | 56 | 193 | 13 | **288** |
| Świętokrzyski Urząd Celno-Skarbowy | 1 | 9 | 10 | 19 | 8 | **47** |

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| w Kielcach | | | | | | |
| Warmińsko-Mazurski Urząd Celno-Skarbowy w Olsztynie | 5 | 2 | 14 | 76 | 3 | **100** |
| Wielkopolski Urząd Celno-Skarbowy w Poznaniu | 36 | 45 | 43 | 64 | 20 | **208** |
| Zachodniopomorski Urząd Celno-Skarbowy w Szczecinie | 14 | 12 | 24 | 81 | 36 | **167** |
| RAZEM | 240 | 281 | 571 | 2 063 | 279 | **3 434** |

**Tabela 5. Liczba kontroli podatkowych - dane za 2025 r.**

| **Izba Administracji Skarbowej** | **KLASYFIKACJA PODMIOTU** | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | **duży** | **inny** | **mały** | **mikro** | **średni** | **brak wskazania** | **Razem** |
| Izba Administracji Skarbowej we Wrocławiu | 6 | 47 | 77 | 739 | 20 | 3 | 892 |
| Izba Administracji Skarbowej w Bydgoszczy | 1 | 15 | 48 | 315 | 10 | 9 | 398 |
| Izba Administracji Skarbowej w Lublinie | 0 | 40 | 43 | 443 | 5 | 0 | 531 |
| Izba Administracji Skarbowej w Zielonej Górze | 0 | 21 | 28 | 158 | 0 | 4 | 211 |
| Izba Administracji Skarbowej w Łodzi | 0 | 14 | 53 | 320 | 9 | 36 | 432 |
| Izba Administracji Skarbowej w Krakowie | 1 | 36 | 96 | 535 | 18 | 2 | 688 |
| Izba Administracji Skarbowej w Warszawie | 8 | 119 | 147 | 1 488 | 30 | 15 | 1 807 |
| Izba Administracji Skarbowej w Opolu | 0 | 3 | 23 | 186 | 13 | 9 | 234 |
| Izba Administracji Skarbowej w Rzeszowie | 2 | 9 | 52 | 311 | 5 | 39 | 418 |
| Izba Administracji Skarbowej w Białymstoku | 3 | 24 | 10 | 166 | 4 | 0 | 207 |
| Izba Administracji Skarbowej w Gdańsku | 1 | 26 | 44 | 298 | 9 | 19 | 397 |
| Izba Administracji Skarbowej w Katowicach | 8 | 31 | 73 | 602 | 33 | 64 | 811 |
| Izba Administracji Skarbowej w Kielcach | 0 | 7 | 20 | 228 | 11 | 14 | 280 |
| Izba Administracji Skarbowej w Olsztynie | 1 | 11 | 11 | 149 | 2 | 0 | 174 |
| Izba Administracji Skarbowej w Poznaniu | 2 | 44 | 141 | 725 | 34 | 1 | 947 |
| Izba Administracji Skarbowej w Szczecinie | 0 | 14 | 21 | 274 | 4 | 1 | 314 |
| RAZEM | 33 | 461 | 887 | 6 937 | 207 | 216 | 8 741 |

**Tabela 6. Liczba kontroli podatkowych - dane za okres I-III kw. 2026 r.**

| **Izba Administracji Skarbowej** | **KLASYFIKACJA PODMIOTU** | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | duży | inny | mały | mikro | średni | brak wskazania | Razem |
| Izba Administracji Skarbowej we Wrocławiu | 4 | 27 | 83 | 548 | 50 | 0 | 712 |
| Izba Administracji Skarbowej w Bydgoszczy | 0 | 7 | 12 | 169 | 2 | 4 | 194 |
| Izba Administracji Skarbowej w Lublinie | 0 | 13 | 16 | 255 | 6 | 2 | 292 |
| Izba Administracji Skarbowej w Zielonej Górze | 1 | 15 | 14 | 99 | 4 | 1 | 134 |
| Izba Administracji Skarbowej w Łodzi | 0 | 16 | 25 | 266 | 6 | 15 | 328 |
| Izba Administracji Skarbowej w Krakowie | 0 | 18 | 36 | 355 | 1 | 2 | 412 |
| Izba Administracji Skarbowej w Warszawie | 4 | 83 | 106 | 1 034 | 21 | 44 | 1 292 |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Izba Administracji Skarbowej w Opolu | 0 | 6 | 21 | 103 | 5 | 1 | 136 |
| Izba Administracji Skarbowej w Rzeszowie | 2 | 4 | 19 | 187 | 2 | 10 | 224 |
| Izba Administracji Skarbowej w Białymstoku | 0 | 22 | 10 | 114 | 7 | 0 | 153 |
| Izba Administracji Skarbowej w Gdańsku | 0 | 12 | 15 | 191 | 14 | 4 | 236 |
| Izba Administracji Skarbowej w Katowicach | 10 | 21 | 77 | 524 | 20 | 14 | 666 |
| Izba Administracji Skarbowej w Kielcach | 0 | 4 | 12 | 123 | 3 | 11 | 153 |
| Izba Administracji Skarbowej w Olsztynie | 1 | 6 | 5 | 81 | 1 | 0 | 94 |
| Izba Administracji Skarbowej w Poznaniu | 0 | 17 | 66 | 468 | 24 | 2 | 577 |
| Izba Administracji Skarbowej w Szczecinie | 0 | 13 | 20 | 181 | 5 | 1 | 220 |
| RAZEM | 22 | 284 | 537 | 4 698 | 171 | 111 | 5 823 |

**Tabela 7. Kontrola celno-skarbowa - branża przeważająca z najwyższą liczbą kontroli - dane za 2025 r.**

| **Branża** | **Liczba kontroli** |
|---|---|
| Tekstylia, odzież i obuwie | 471 |
| Transport i logistyka | 433 |
| Budownictwo | 381 |
| Kontrole prowadzone w stosunku do podmiotów, których właścicielami lub głównymi udziałowcami są obcokrajowcy pochodzący z krajów azjatyckich | 332 |
| Kontrole, których przedmiotem jest obrót towarami pochodzenia azjatyckiego | 220 |
| Elektronika | 145 |
| Obrót samochodami | 136 |
| Usługi związane z zatrudnieniem/agencje pracy | 93 |
| Artykuły spożywcze | 91 |
| Gastronomia | 89 |
| Motoryzacja, z wyłączeniem obrotu samochodami | 79 |
| Usługi IT | 79 |
| Usługi finansowe | 67 |

**Tabela 8. Kontrola celno-skarbowa - branża przeważająca z najwyższą liczbą kontroli - dane za I-III kw. 2026 r.**

| **Branża** | **Liczba kontroli** |
|---|---|
| Kontrole prowadzone w stosunku do podmiotów, których właścicielami lub głównymi udziałowcami są obcokrajowcy pochodzący z krajów azjatyckich | 310 |
| Tekstylia, odzież i obuwie | 308 |
| Budownictwo | 237 |
| Kontrole, których przedmiotem jest obrót towarami pochodzenia azjatyckiego | 199 |
| Transport i logistyka | 185 |
| Usługi związane z zatrudnieniem/agencje pracy | 106 |
| Elektronika pozostałe | 104 |
| Samochody osobowe | 99 |
| Gastronomia | 70 |
| Artykuły spożywcze | 56 |
| Motoryzacja, z wyłączeniem obrotu samochodami | 47 |

| | |
|---|---|
| Usługi IT | 42 |
| Kosmetyki | 28 |

**Tabela 9. Kontrola podatkowa - branża przeważająca z najwyższą liczbą kontroli - dane za 2025 r.**

| Branża | Liczba kontroli |
|---|---|
| Budownictwo | 1 176 |
| Transport i logistyka | 638 |
| E-handel i usługi informatyczne | 325 |
| Motoryzacja (produkcja, sprzedaż, naprawa i konserwacja) | 283 |
| Usługi niematerialne - inne (badania, zarządzanie, fotografowanie itp.) | 277 |
| Artykuły spożywcze i tytoń (sprzedaż) | 263 |
| Sprzedaż hurtowa - pozostała | 251 |
| Gastronomia | 214 |
| Sprzedaż detaliczna - pozostała | 201 |
| Metale | 164 |
| Indywidualna działalność usługowa | 139 |
| Wsparcie prowadzenia działalności (sprzątanie, administrowanie biurem itp.) | 132 |
| Prawnicy, doradcy podatkowi oraz księgowość i rachunkowość | 125 |
| Nieruchomości | 109 |
| Produkcja i sprzedaż maszyn oraz samolotów i statków | 82 |
| Działalność agentów zajmujących się sprzedażą pozostałych towarów | 77 |
| Artykuły spożywcze i tytoń (produkcja) | 74 |
| Opieka zdrowotna (w tym praktyka lekarska i pozostałe usługi medyczne) | 71 |
| Produkcja mebli | 71 |
| Rekrutacja i udostępnianie pracowników | 70 |
| Produkcja wyrobów z drewna oraz korka | 67 |
| Turystyka | 62 |

**Tabela 10. Kontrola podatkowa - branża przeważająca z najwyższą liczbą kontroli - dane za I-III kw. 2026 r.**

| Branża | Liczba kontroli |
|---|---|
| Budownictwo | 1 020 |
| Transport i logistyka | 518 |
| Artykuły spożywcze i tytoń (sprzedaż) | 291 |
| Sprzedaż hurtowa - pozostała | 269 |
| E-handel i usługi informatyczne | 265 |
| Usługi niematerialne - inne (badania, zarządzanie, fotografowanie itp.) | 264 |
| Motoryzacja (produkcja, sprzedaż, naprawa i konserwacja) | 250 |
| Sprzedaż detaliczna - pozostała | 228 |
| Gastronomia | 225 |
| Metale | 136 |
| Indywidualna działalność usługowa | 124 |
| Wsparcie prowadzenia działalności (sprzątanie, administrowanie biurem itp.) | 106 |
| Opieka zdrowotna (w tym praktyka lekarska i pozostałe usługi medyczne) | 101 |
| Prawnicy, doradcy podatkowi oraz księgowość i rachunkowość | 98 |
| Produkcja i sprzedaż maszyn oraz samolotów i statków | 94 |

| | |
|---|---|
| Nieruchomości | 86 |
| Działalność agentów zajmujących się sprzedażą pozostałych towarów | 77 |
| Rolnictwo i rybactwo | 74 |
| Finanse i ubezpieczenia | 69 |
| Produkcja mebli | 62 |

Ad 2.

Kontrole podatkowe i kontrole celno-skarbowe są bieżącą reakcją na identyfikowane ryzyka. Kierowane są tam, gdzie analiza wykaże największe ryzyko nieprawidłowości podatkowych. Organy KAS nie zakładają określonej liczby kontroli do przeprowadzenia w danym roku. Liczba poszczególnych działań kontrolnych jest zmienna i nie można oczekiwać, że będzie miała jednoznaczną, stałą tendencję.
Należy podkreślić, że od 2024 r. kontrolę celno-skarbową ukierunkowano, zgodnie z jej przeznaczeniem, na zwalczanie oszustw, w tym zorganizowanych grup przestępczych i ich organizatorów, a nie uczciwych przedsiębiorców popełniających błędy. Takie podejście z założenia skutkuje spadkiem liczby kontroli, ale rośnie liczba czynności sprawdzających i ustalenia dokonywane w ich wyniku. Dlatego KAS nie wszczyna od razu procedur kontroli celno-skarbowych w sprawach, które można wyjaśnić w mniej sformalizowany i nieabsorbujący podatnika sposób.
Obecnie część zadań, które nie wymagają podjęcia kontroli, a okoliczności wskazują raczej na błąd czy pomyłkę, została przekierowana do realizacji w procedurze czynności sprawdzających. To najszybsza i najmniej dotkliwa dla podatnika forma działań organu (wcześniej tego typu ustalenia często były dokonywane poprzez uciążliwe dla podatników kontrole).

**Tabela 11. Liczba kontroli podatkowych**

| Klasyfikacja podmiotu | duży | inny | mały | mikro | średni | brak wskazania | Suma końcowa |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 2024 r. | 47 | 456 | 962 | 7 502 | 252 | 642 | 9 861 |
| udział % grupy | 0,5% | 4,6% | 9,8% | 76,1% | 2,6% | 6,5% | 100,0% |
| 2025 r. | 33 | 461 | 887 | 6 937 | 207 | 216 | 8 741 |
| udział % grupy | 0,4% | 5,3% | 10,1% | 79,4% | 2,4% | 2,5% | 100,0% |
| I-III kw. 2026 r. | 22 | 284 | 537 | 4 698 | 171 | 111 | 5 823 |
| udział % grupy | 0,4% | 4,9% | 9,2% | 80,7% | 2,9% | 1,9% | 100,0% |

**Tabela 12. Liczba kontroli celno-skarbowych**

| Klasyfikacja podmiotu | duży | inny | mały | mikro | średni | RAZEM |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 2024 r. | 317 | 433 | 1 355 | 4 481 | 457 | 7 043 |
| udział % grupy | 4,5% | 6,1% | 19,2% | 63,6% | 6,5% | 100,0% |
| 2025 r. | 289 | 337 | 1 008 | 3 095 | 384 | 5 113 |
| udział % grupy | 5,7% | 6,6% | 19,7% | 60,5% | 7,5% | 100,0% |
| I-III kw. 2026 r. | 240 | 281 | 571 | 2 063 | 279 | 3 434 |
| udział % grupy | 7,0% | 8,2% | 16,6% | 60,1% | 8,1% | 100,0% |

Czynności realizowane w ramach nabycia sprawdzającego nie są czynnościami realizowanymi losowo czy tym bardziej „liczbowo", lecz podlegają wcześniejszemu typowaniu na podstawie wyników analizy ryzyka w obszarach określonych dla tej procedury, a także przy uwzględnieniu zasobów (budżetu nabycia sprawdzającego) przeznaczonych na realizację tych działań. Liczba mandatów nie odzwierciedla pełnego efektu działań.

Na wzrost liczby działań prowadzonych, wpływ miał, przede wszystkim, poziom podejrzewanych nieprawidłowości, wynikających z analizy ryzyka.

Ad 3.

Odnosząc się do kwestii, jaki procent kontroli podatkowych, kontroli celno-skarbowych, czynności sprawdzających i nabyć sprawdzających od 1 stycznia 2025 r. do dnia udzielenia odpowiedzi dotyczył mikro i małych przedsiębiorców, jaki średnich przedsiębiorców, a jaki dużych podmiotów gospodarczych, przedstawiam tabele z danymi dotyczącymi kontroli podatkowych i kontroli celno-skarbowych za 2025 r. oraz trzy kwartały 2026 r. Jednocześnie informuję, że Ministerstwo Finansów nie posiada danych w zakresie czynności sprawdzających w podziale na mikro, małe, średnie oraz duże przedsiębiorstwa – w zakresie wnioskowanym w pkt 3 przedmiotowej interpelacji.

**Tabela 13. Kontrola celno-skarbowa - dane za 2025 r.**

| Klasyfikacja podmiotu | duży | inny | mały | mikro | średni | RAZEM |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Liczba kontroli | 289 | 337 | 1 008 | 3 095 | 384 | 5 113 |
| udział % grupy | 5,7% | 6,6% | 19,7% | 60,5% | 7,5% | 100,0% |

**Tabela 14. Kontrola celno-skarbowa - dane za I-III kw. 2026 r.**

| Klasyfikacja podmiotu | duży | inny | mały | mikro | średni | RAZEM |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Liczba kontroli | 240 | 281 | 571 | 2 063 | 279 | 3 434 |
| udział % grupy | 7,0% | 8,2% | 16,6% | 60,1% | 8,1% | 100,0% |

**Tabela 15. Kontrola podatkowa - dane za 2025 r.**

| Klasyfikacja podmiotu | duży | inny | mały | mikro | średni | brak wskazania | RAZEM |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Liczba kontroli | 33 | 461 | 887 | 6 937 | 207 | 216 | 8 741 |
| udział % grupy | 0,4% | 5,3% | 10,1% | 79,4% | 2,4% | 2,5% | 100,0% |

**Tabela 16. Kontrola podatkowa - dane za I-III kw. 2026 r.**

| Klasyfikacja podmiotu | duży | inny | mały | mikro | średni | brak wskazania | RAZEM |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Liczba kontroli | 22 | 284 | 537 | 4 698 | 171 | 111 | 5 823 |
| udział % grupy | 0,4% | 4,9% | 9,2% | 80,7% | 2,9% | 1,9% | 100,0% |

Z kolei w zakresie nabycia sprawdzającego uprzejmie informuję, że Ministerstwo Finansów nie prowadzi zestawień statystycznych w układzie i strukturze wskazanej w treści interpelacji.
Nabycia sprawdzające są działaniami realizowanymi na terenie całego kraju, często w miejscach o przewidywanym wysokim poziomie nieprawidłowości i co do zasady, są działaniami podmiotowymi, a więc kierowanymi wobec konkretnego podatnika, u którego ustalono istnienie nieprawidłowości w tym obszarze. Działania te prowadzone są w sposób ciągły, w trakcie całego roku, niekiedy w sposób koordynowany, z uwzględnieniem wcześniejszych wyników analizy ryzyka i kierowane są w szczególności tam, gdzie najczęściej identyfikowane są przypadki braku ewidencjonowania sprzedaży towarów lub usług z zastosowaniem kasy rejestrującej czy wydawania nabywcy paragonu fiskalnego.

Ad 4.

Ministerstwo Finansów nie posiada analizy porównującej skalę działań KAS wobec mikro, małych i średnich przedsiębiorców ze skalą działań wobec dużych podmiotów gospodarczych, grup kapitałowych, międzynarodowych korporacji oraz podmiotów korzystających z agresywnej optymalizacji podatkowej.
Niemniej jednak poniżej przedstawiam dane statystyczne dotyczące kontroli celno-skarbowych oraz kontroli podatkowych (w tym kwoty sankcji VAT), które dotyczyły ww. grup.

**Tabela 17. Kontrola celno-skarbowa – dane za 2025 r.**

| Kategoria podatnika | Liczba kontroli | Ustalenia w zakresie sankcji VAT w zł | Ustalenia ogółem w ramach kontroli celno-skarbowej w zł |
|---|---|---|---|
| duży | 289 | 231 610 | 836 844 051 |
| inny | 337 | 0 | 765 505 881 |
| mały | 1 008 | 19 167 133 | 1 120 768 915 |
| mikro | 3 095 | 37 150 302 | 3 050 712 357 |
| średni | 384 | 7 908 879 | 719 469 115 |
| Razem: mały, mikro, średni | 4 487 | 64 226 314 | 4 890 950 387 |

**Tabela 18. Kontrola celno-skarbowa – dane za I-III kw. 2026 r.**

| Kategoria podatnika | Liczba kontroli | Ustalenia w zakresie sankcji VAT w zł | Ustalenia ogółem w ramach kontroli celno-skarbowej w zł |
|---|---|---|---|
| duży | 240 | 399 758 | 598 099 701 |
| inny | 281 | 0 | 667 523 414 |
| mały | 571 | 6 919 663 | 596 653 137 |
| mikro | 2 063 | 34 329 669 | 2 978 032 446 |
| średni | 279 | 5 026 996 | 518 316 161 |
| Razem: mały, mikro, średni | 2 913 | 46 276 328 | 4 093 001 744 |

**Tabela 19. Kontrola podatkowa - dane za 2025 r.**

| Klasyfikacja podmiotu | Liczba kontroli | Uszczuplenie (zł) | Sankcja (zł) |
|---|---|---|---|
| duży | 33 | 15 056 086 | 1 352 481 |
| mały | 887 | 321 744 112 | 39 666 350 |
| mikro | 6 937 | 736 164 217 | 89 682 619 |
| średni | 207 | 149 451 694 | 21 594 462 |
| Razem: mały, mikro, średni | 8 031 | 1 207 360 023 | 150 943 432 |

**Tabela 20. Kontrola podatkowa - dane za I-III kw. 2026 r.**

| Klasyfikacja podmiotu | Liczba kontroli | Uszczuplenie (zł) | Sankcja (zł) |
|---|---|---|---|
| duży | 22 | 9 770 864 | 1 232 957 |
| mały | 537 | 195 494 232 | 20 193 099 |
| mikro | 4 698 | 621 188 153 | 81 418 084 |
| średni | 171 | 65 181 137 | 6 435 487 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| Razem: mały, mikro, średni | 5 406 | 881 863 523 | 108 046 670 |

Ad 5 - 6.

Ministerstwo Finansów nie prowadzi zestawień statystycznych w układzie i zakresie, który wskazany jest w pkt 5 i 6 interpelacji.

Jednocześnie na podstawie posiadanych danych można wskazać, że:

1) **w 2025 r.:**
   - przeprowadzono 57 868 nabyć sprawdzających;
   - stwierdzono 19 296 nieprawidłowości (33,34%);
   - nałożono 20 210 mandatów karnych, na łączna kwotę 27 832 474,52 zł;
2) **w okresie od 01.01.2026 r. do 30.09.2026 r.:**
   - przeprowadzono 50 564 nabyć sprawdzających;
   - stwierdzono 18 030 nieprawidłowości (35,66%);
   - nałożono 17 663 mandaty karne, na łączną kwotę 22 345 109,00 zł.

Ad 7.

Ministerstwo Finansów nie posiada analiz wskazujących, jaki odsetek naruszeń wykrywanych w ramach nabyć sprawdzających dotyczy drobnych, incydentalnych uchybień, a jaki rzeczywistych, powtarzalnych lub celowych naruszeń prawa podatkowego.
Należy wyjaśnić, że nabycie sprawdzające stanowi instrument prawny służący weryfikacji wywiązywania się przez podmioty gospodarcze z obowiązków podatkowych w zakresie ewidencjonowania sprzedaży przy zastosowaniu kas rejestrujących. Jego stosowanie jest ukierunkowane w szczególności na przeciwdziałanie nieewidencjonowaniu sprzedaży, ochronę dochodów budżetu państwa oraz zapewnienie uczciwych warunków prowadzenia działalności gospodarczej. Jest to jeden z instrumentów prawnych realizacji ustawowych zadań KAS w zakresie weryfikacji przestrzegania obowiązków podatkowych i jest stosowany (w oparciu o analizę ryzyka) wobec wszystkich podmiotów, które mają obowiązek stosowania kas rejestrujących.

Ad 8.

KAS nie posiada wewnętrznych wytycznych nakazujących uwzględnianie proporcjonalności reakcji organu, skali naruszenia, wartości transakcji, okoliczności zdarzenia, dotychczasowej historii danego przedsiębiorcy oraz jego wielkości organizacyjnej.
Uprawnieni pracownicy KAS oraz funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej działają na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa, w tym na podstawie Kodeksu karnego skarbowego (Kks).
Zgodnie z art. 12 Kks kara, środek karny lub inny środek wymierzane są w granicach przewidzianych przez kodeks, z dbałością o to, aby ich dolegliwość nie przekraczała stopnia winy, uwzględniając stopień społecznej szkodliwości czynu oraz biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które mają one osiągnąć w stosunku do sprawcy, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.
Powyższe zasady są brane pod uwagę w postępowaniach mandatowych prowadzonych przez KAS w sprawach o wykroczenia skarbowe w kontekście proporcjonalności wysokości nakładanych mandatów karnych na sprawców wykroczeń skarbowych.

Poza przepisami Kodeksu karnego skarbowego, przy dokonywaniu oceny przesłanek do nałożenia kary grzywny w drodze mandatu karnego, uwzględniane są również przesłanki wskazane w art. 21a ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2025 r. poz. 1480, z późn. zm.). Przepis ten pozwala na zastosowanie reguły „prawa do błędu" wobec nowych przedsiębiorców, wpisanych do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

Odnosząc się do kwestii stosowania pouczeń przy nabyciach sprawdzających należy wyjaśnić, że przepisy Kks nie przewidują instytucji pouczenia jako środka kończącego postępowanie mandatowe w sprawie o wykroczenie skarbowe. Instytucja ta występuje w przypadku wykroczeń pospolitych (np. wykroczenia drogowe czy porządkowe), o czym stanowi art. 41 Kodeksu wykroczeń.

Trzeba podkreślić, że zgodnie z art. 137 § 3 Kks warunkiem nałożenia kary grzywny w drodze mandatu karnego jest wyrażenie przez sprawcę wykroczenia skarbowego zgody na przyjęcie mandatu, którą odnotowuje się na dokumencie mandatu karnego. W razie braku takiej zgody sprawa podlega rozpoznaniu na zasadach ogólnych, czyli jest rozpoznawana przez sąd. Jeśli w danej sprawie sąd stwierdzi zaistnienie przesłanek określonych w art.19 Kks, może odstąpić od wymierzenia kary grzywny sprawcy wykroczenia skarbowego.

Ad 9. ad 14.

Należy wyjaśnić, że w Ministerstwie Finansów nie wydawano wytycznych ani poleceń służbowych dotyczących sposobu prowadzenia działań kontrolnych przez podległe organy KAS wobec mikro, małych i średnich przedsiębiorców Nie wydawano również zaleceń w zakresie nakładania mandatów ani stosowania tzw. nabyć sprawdzających.

Ponadto nie opracowywano analiz dotyczących wpływu czynności sprawdzających, kontroli podatkowych i kontroli celno-skarbowych na płynność finansową, poczucie bezpieczeństwa prawnego oraz gotowość przedsiębiorców do dalszego inwestowania.
Nabyć sprawdzających dokonują wyłącznie uprawnieni pracownicy i funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej, działający na podstawie i w granicach obowiązującego prawa w celu realizacji ustawowych zadań KAS.
Działanie w postaci nabycia sprawdzającego bezpośrednio wiąże się z angażowaniem środków finansowych przeznaczonych na zakup towarów lub usług. Oczywiste i konieczne, z punktu widzenia racjonalnego gospodarowania środkami budżetowymi, jest określenie oczekiwanych parametrów i efektów, jakie to zaangażowanie ma przynieść oraz mierzenie skutków zaangażowania środków przeznaczanych na nabycie sprawdzające.

Cele KAS wynikające m.in. z mierników ustalanych przez Szefa KAS służą monitorowaniu prawidłowości wykorzystania narzędzi kontrolnych oraz zapewnieniu, że narzędzia te są stosowane zgodnie z ich ustawowym przeznaczeniem, w obszarach występowania podwyższonego ryzyka nieprawidłowości podatkowych.
Każdy przypadek nałożenia mandatu karnego musi wynikać z ustalonego naruszenia prawa, być odpowiednio udokumentowany i znajdować oparcie w obowiązujących przepisach.

Jednocześnie należy wyjaśnić, że Ministerstwo Finansów nie prowadzi ewidencji skarg i wniosków z podziałem na nabycia sprawdzające, czy też zarzuty dotyczące

działań kontrolnych, z wyszczególnieniem mikro, małych i średnich przedsiębiorców, a także z wyszczególnieniem postępowań mandatowych.
Zgodnie z regulacjami wewnętrznymi, dotyczącymi postępowania ze skargami, wnioskami i petycjami w Ministerstwie Finansów, corocznie sporządzane jest sprawozdanie z przyjmowania i załatwiania skarg i wniosków według określonego wzoru, a zawarte w nim zagadnienia dotyczą m.in.:

- nieprawidłowości w prowadzonych postępowaniach kontrolnych i orzeczniczych (podatkowe, celne, karnoskarbowe, administracyjne, egzekucyjne),
- nieterminowego załatwiania spraw,
- skargi na pracowników,
- niewłaściwego działania organów administracji skarbowej,
- niewłaściwej organizacji pracy,
- korupcji pracowników,
- spraw pracowniczych;
- nieprawidłowości w załatwianiu skarg,
- innych kwestii.

W związku z powyższym wyjaśniam, że Ministerstwo Finansów nie posiada informacji dotyczących liczby skarg oraz sposobu ich załatwienia w kwestii nabyć sprawdzających oraz postępowań mandatowych za okres od 1 stycznia 2025 r. do 30 września 2026 r., z rozbiciem na skargi zasadne czy też niezasadne.

Jednocześnie z przeprowadzonej weryfikacji skarg i wniosków, które wpłynęły do Ministerstwa Finansów wynika, że spośród 1176 spraw, które wpłynęły w 2025 r. oraz 960 spraw, które wpłynęły w okresie od 1 stycznia 2026 r. do 30 września 2026 r., nie odnotowano sygnałów od pracowników, związków zawodowych lub organizacji pracowniczych świadczących o tym, że pracownicy lub funkcjonariusze SCS znajdują się pod presją nakładania mandatów.

Ad 10.

Zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej, w celu zapewnienia realizacji kierunków czteroletnich, Szef KAS corocznie określa kierunki działania i rozwoju KAS, wskazując w nich m. in. cele do osiągnięcia, wskaźniki ich pomiaru.
Propozycja zmiany wskaźnika dotyczącego weryfikacji realizacji obowiązku ewidencjonowania obrotu przy wykorzystaniu kasy rejestrującej oraz wydawania paragonów fiskalnych w trybie nabycia sprawdzającego wynikała ze zmiany od 2025 r. w podejściu do pomiaru działań KAS. Był to kluczowy moment z uwagi na rozpoczęcie nowej perspektywy strategicznej na lata 2025-2028. W 2025 r. w odniesieniu do roku 2024 przeniesiono nacisk z podejścia ilościowego na badanie efektywności i jakości działania KAS. Dotyczyło to w szczególności działania KAS w obszarach kontroli i analityki.

Zmiany nie miały na celu dodatkowego ingerowania w działalność podatników, ale w oparciu o analizę ryzyka skoncentrowanie się na obszarach i potencjalnych podmiotach, gdzie prawdopodobieństwo wystąpienia nieprawidłowości jest odpowiednio wysokie. Dlatego też na 2025 r. zmieniono założenia dotyczące określenia przedmiotowego wskaźnika z dotychczas stosowanego, dotyczącego liczby weryfikacji punktów sprzedaży i oparto go na skuteczności działań.

Jak wyjaśniono już wcześniej, czynności realizowane w ramach nabycia sprawdzającego nie są czynnościami realizowanymi losowo, czy tym bardziej „liczbowo", lecz podlegają wcześniejszemu typowaniu na podstawie wyników analizy ryzyka w obszarach określonych dla tej instytucji prawnej, a także przy

uwzględnieniu środków funduszu nabycia sprawdzającego przeznaczonych na realizację tych zadań.
W takim modelu naturalnym wskaźnikiem jest skuteczność ujawniania naruszeń, a nie wyłącznie liczba wykonanych czynności. Analiza danych za poprzednie lata wskazała, że w przypadku weryfikacji punktów sprzedaży w trybie nabycia sprawdzającego średnio w ok. 28% przypadków stwierdzono nieewidencjonowanie sprzedaży z zastosowaniem kasach rejestrujących lub niewydawanie paragonów fiskalnych, co skutkowało nałożeniem mandatu karnego. Wyniki analizy uwzględniono przy planowaniu wartości wskaźnika na rok 2025 - wartość ta wyniosła 28,76% wartości określonej na rok 2024, co oznacza, że wyznaczona do realizacji w 2025 r. wartość wskaźnika na poziomie centralnym była niższa o ponad 71% od wartości wyznaczonej na rok 2024.

Ad 11 - 13.

Pracę podległych pracowników KAS oraz funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej w jednostkach organizacyjnych KAS oceniają odpowiednio kierownicy referatów/działów, naczelnicy wydziałów, naczelnik urzędu skarbowego, naczelnik urzędu celno-skarbowego lub dyrektor izby administracji skarbowej, na podstawie wypracowanych w każdej izbie kryteriów oceny.
Pracownicy KAS i funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej prowadzą czynności sprawdzające, nabycia sprawdzające, postępowania mandatowe, kontrole podatkowe/kontrole celno-skarbowe w zakresie: cen transferowych, agresywnej optymalizacji podatkowej, wyłudzeń podatku VAT, likwidacji szarej strefy, nielegalnego hazardu, przestępczości akcyzowej, przemytu i obrotu towarami z zagranicą, majątku nieznajdującego pokrycia w ujawnionych źródłach przychodów, postępowania podatkowe itp.

Kontrole w zakresie wywiązywania się z obowiązku ewidencjonowania sprzedaży z zastosowaniem kas rejestrujących stanowią jedno z bardzo wielu zadań. Tym samym system oceny i premiowania pracowników i funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej nie jest i nie może być oparty wyłącznie na liczbie kontroli (w tym nabyć sprawdzających) zakończonych nałożeniem mandatu lub skierowaniem sprawy do ukarania.

Ocena okresowa pracowników KAS i funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej jest sformalizowanym procesem, którego zasady różnią się w zależności od statusu zatrudnienia danej osoby. Struktura KAS dzieli się na dwie główne grupy podlegające odrębnym pragmatykom służbowym: pracowników cywilnych (korpus służby cywilnej) oraz funkcjonariuszy mundurowych (Służba Celno-Skarbowa). Zasady oceniania funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej reguluje ustawa o Krajowej Administracji Skarbowej oraz rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie ocen okresowych i opinii służbowych funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej. Natomiast pracownicy korpusu służby cywilnej zatrudnieni w KAS podlegają ocenie okresowej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej oraz rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 4 kwietnia 2016 r. w sprawie warunków i sposobu przeprowadzania ocen okresowych urzędników służby cywilnej i pracowników służby cywilnej. Tym samym kryteria do dokonania oceny okresowej przedstawione są na początku 2-letniego okresu, za który sporządza się ocenę okresową i nie ma w niej kryteriów miernikowych.
W służbie cywilnej oraz w Służbie Celno-Skarbowej nie występuje premia regulaminowa. Przyznawanie dodatków do wynagrodzenia/uposażenia ściśle wynika z przepisów prawa. W przypadku awansów członków korpusu służby

cywilnej i funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej bierze się pod uwagę całokształt realizowanych przez nich zadań, ich jakość, podejmowanie nowych wyzwań, wdrażanie nowych pracowników i funkcjonariuszy. Brak jest zatem zależności pomiędzy liczbą wystawianych mandatów karnych, a wynikiem oceny okresowej, czy możliwością uzyskania premii, dodatków, awansów lub innych benefitów służbowych.

Dodatkowo chcę wyjaśnić, że obecnie w planie kontroli instytucjonalnych w podległych jednostkach organizacyjnych KAS na 2026 r. nie przewidziano realizacji kontroli w zakresie wskazanym w pytaniu nr 13 przedmiotowej interpelacji.

Ad 15.

Nabycie sprawdzające zostało ściśle uregulowane w przepisach ustawy o KAS. Nabyć sprawdzających dokonują wyłącznie uprawnieni pracownicy KAS i funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej, działający na podstawie i w granicach obowiązującego prawa. Wszelkie działania kontrolne KAS oparte są na analizie ryzyka, co jest niezbędne w celu realizacji ustawowych zadań.
Dobór działań i narzędzi podejmowanych przez KAS jest uzależniony od charakteru rozpoznanego ryzyka oraz rodzaju obowiązków podlegających weryfikacji. W działaniach kontrolnych wykorzystywana jest analiza ryzyka, która służy kierowaniu dostępnych zasobów do obszarów, w których występuje zagrożenie nieprawidłowościami podatkowymi. Wielkość przedsiębiorcy nie może przy tym stanowić jedynego kryterium oceny zasadności podjęcia czynności, ponieważ naruszenia przepisów mogą występować niezależnie od skali prowadzonej działalności. Nabycie sprawdzające jest ustawowym instrumentem służącym weryfikacji wywiązywania się z obowiązku ewidencjonowania sprzedaży przy zastosowaniu kas rejestrujących oraz wydawania paragonów fiskalnych. Jego celem jest przeciwdziałanie nieewidencjonowaniu sprzedaży, które prowadzi do zaniżania zobowiązań podatkowych i narusza zasady uczciwej konkurencji. Ten instrument prawny, tak jak i inne, nie jest odrębnym mechanizmem represyjnym wobec mikro, małych i średnich przedsiębiorców, lecz narzędziem realizacji ustawowych zadań KAS.

Przedstawiając powyższe mam nadzieję, że zaprezentowane informacje stanowią wyczerpującą odpowiedź na złożoną interpelację i spotkają się z uprzejmą akceptacją Pana Marszałka.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

**Zbigniew Stawicki**
Podsekretarz Stanu Zastępca Szefa Krajowej Administracji Skarbowej

w Ministerstwie Finansów

Załącznik:

- tabela zawierająca liczbę czynności sprawdzających od 1 stycznia 2025 r. do 16 października 2026 r.